



**Latinamerika
grupperna**

Strategisk långtidsplan

2024-2028

Antagen av Latinamerikagruppernas årsmöte
2023-09-17

www.latinamerikagrupperna.se

Innehållsförteckning

Introduktion.....	3
Vilka vi är.....	3
Vår historia.....	3
Vår vision.....	4
Identifierade problem.....	4
Den koloniala prägeln och makten över maten.....	4
Företagens påverkan på samhällsutvecklingen.....	4
Patriarkat, marginalisering och förtryck.....	5
Försämrat läge för miljö- och människorättsförsvarare.....	5
Civilsamhällets minskade utrymme.....	5
Vårt uppdrag.....	5
Vilka vi arbetar med.....	6
Medlemmar och givare.....	6
Samarbetsorganisationer.....	6
Nätverk och allianser.....	6
Våra grundprinciper.....	6
Solidaritet.....	6
Jämlikhet.....	7
Hållbarhet.....	7
Systemkritik.....	7
Metoder.....	7
Rättighetsbaserat tillvägagångssätt.....	7
Organisering och engagemang.....	7
Kunskap och kapacitet som politisk aktör.....	8
Opinion och påverkan.....	8
Strategisk inriktning.....	8
Mål: Nya samarbeten i Latinamerika.....	8
Mål: Utökad engagemang och påverkan i Sverige.....	8
Mål: Utökade nätverk.....	9
Mål: Stärkt föreningsutveckling.....	9

Introduktion

Denna strategiska långtidsplan för åren 2024 – 2028 antogs av Latinamerikagruppernas årsmöte under september 2023. Den är grundad i Latinamerikagruppernas grundprinciper solidaritet, jämlikhet, hållbarhet och systemkritik. Syftet med den strategiska långtidsplanen är att beskriva organisationens fokusområden de kommande fem verksamhetsåren, öka förståelsen för föreningens verksamhet, prioriteringar och vägval. Långtidsplanen fungerar också som verktyg för att möjliggöra en demokratisk och transparent styrning av föreningen. Det är Latinamerikagruppernas styrelse som ansvarar för en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av dokumentet för att säkerställa att föreningens verksamhet speglar den strategiska inriktning som finns beskriven nedan.

Vilka vi är

Latinamerikagrupperna är en systemkritisk medlemsbaserad solidaritetsorganisation som tillsammans med latinamerikanska folkrörelser arbetar för att motverka orättvisa maktstrukturer och uppnå en rättvis fördelning av resurser. Föreningens övergripande mål är att skapa förändring genom att öka folkligt inflytande över beslutsprocesser som rör rättigheter för personer och grupper som av strukturella omständigheter tvingas leva i fattigdom och utanförskap. Latinamerikagrupperna samarbetar med sociala rörelser runt om i Central- och Sydamerika. Våra samarbetsorganisationer är i första hand rörelser som arbetar för ökade rättigheter för urfolk och småbrukare. Föreningen prioriterar projekt som förstärker och lyfter kvinnor och ungdomars röst i samhället. Eftersom vi arbetar utifrån ett rättighetsbaserat tillvägagångssätt driver vi inga egna projekt i Latinamerika. Vi tror i stället på att förändring sker genom att stötta lokala rörelser, då det är de som främst drabbas av ojämlika maktstrukturer som bör vara drivkrafterna för förändring och de som sätter agendan. Det är våra grundprinciper som styr vårt arbete mot våra mål, för att komma närmare att nå vår vision om en rättvis värld.

Vår historia

I över fem årtionden har vi bedrivit solidaritetsarbete i Latinamerika och kämpat för ett rättvist och hållbart samhälle. Sedan organisationens bildande 1968 under namnet "Utbildning för Biståndsverksamhet" (UBV) har hundratals praktikanter och volontärer skickats med Latinamerikagrupperna och UBV. En del har stannat kvar i den latinamerikanska kontexten och fortsatt sitt sociala engagemang på plats medan andra återvänt och fortsatt solidaritetsarbetet i Sverige. Sedan 2006 har vi gett projektstöd till samarbetsorganisationer på mer än 100 miljoner kronor och varit en påtaglig drivkraft för gräsrotsinflytande. Utvecklingssamarbetet har sedan organisationens bildande bedrivits i syfte att öka förståelsen för de utmaningar som fanns inom dåtidens internationella bistånd och utvecklingssamarbete. Idag är det lika aktuellt. Det finns fortfarande ett skriande behov av solidaritet, jämlikhet, hållbarhet och systemkritik. Tillsammans med våra samarbetsorganisationer, medlemmar, aktivister och likasinnade kämpar vi för att ett annat samhälle ska bli möjligt. Latinamerikagrupperna, liksom världen och den kontext vi verkar i, har förändrats avsevärt de senaste 50 åren. Men vi är lika relevanta nu som då i en värld som mer än någonsin behöver rättvisa, hållbarhet och folkligt inflytande.

Vår vision

Vår vision är ett samhälle som baseras på grundprinciperna solidaritet, jämlikhet, hållbarhet och systemkritik. Vi tror att ett annat samhälle är möjligt. Det är ett samhälle där alla människor kan utöva och få sina rättigheter uppfyllda, samt ges möjlighet till aktivt deltagande och reellt inflytande i politiska beslut som rör dem. På alla nivåer finns det insyn, möjligheter att påverka beslut och utkräva ansvar av beslutsfattare. I vår vision är samhället hållbart och rättvist och demokratin bygger på deltagande på internationell, nationell och lokal nivå.

Såväl människa som natur innehar rättigheter som respekteras och skyddas. Det är ett samhälle där mångfalden bejakas och ses som en tillgång som berikar oss. I vår vision görs ingen skillnad mellan människor baserat på kön, klass, etnicitet, sexualitet, funktion, ålder eller tro. Det är ett samhälle där ekonomi baseras på att ge och dela med sig i stället för att ta och äga, och där all produktion och konsumtion är socialt och ekologiskt hållbar.

Det är ett samhälle där vi förvaltar jordens resurser så att de finns kvar till kommande generationer. I detta samhälle utövas matsuveränitet, vilket innebär att alla har rätten att själva bestämma över och ha kontroll över sin matproduktion och konsumtion utifrån ekologiska principer och kulturella aspekter. Det är ett samhälle som uppmärksammar klimaträttvisa, vilket innebär att erkänna klimatkrisens orättvisa särdrag, både i fråga om ansvar och konsekvens. De som i slutändan drabbas hårdast av klimatkrisen är de som bidrar minst till den. Och trots att rika länder genererar ett mycket större klimatavtryck drabbas de mindre.

Identifierade problem

Den värld vi lever och verkar i överensstämmer inte med den vision Latinamerikagrupperna strävar mot. Faktum är att utvecklingen under en lång tid snarare har förvärrat situationen. Århundraden av exploatering och förtryck av människa och natur har i Latinamerika gett upphov till komplexa och strukturella problem som måste angripas från flera håll. Följande är en sammanställning av identifierade problem som står i vägen för vår vision:

Den koloniala prägelns och makten över maten

Den aggressiva koloniala mentaliteten är alltfjämt påtaglig hos flertalet globala politiska och ekonomiska aktörer. Förtrycket förkroppsligas bland annat i den offentliga diskursen, attityder, förhållningssätt och andra kulturella sedvänjor samt i de ekonomiska system som utvecklas. Privilegier som vissa socioekonomiska grupper tillskrivit sig själva genom exploatering av andra har gett upphov till klyftor som fortsätter att växa. Kampen om tillgång till mark har intensifierats när de jordlösa inte bara måste kämpa mot storgodsägare utan också transnationella företag. Samtidigt garanterar tillgång till land inte längre överlevnad då företagen förgiftar och utarmar jordar och med sina ekonomiska muskler konkurrerar ut småbrukare och andra som lever och arbetar på landsbygden. Biodiversiteten tvingas tillbaka i allt högre takt i utvecklingens och moderniseringens namn samtidigt som klimatförändringarna tilltar i styrka.

Företagens påverkan på samhällsutvecklingen

Att allt färre företag äger det mesta av världens produktion har gjort att storföretag stärkt sin förmåga att påverka lagstiftningar och regler i eget intresse. Ledare inom politik, myndigheter och storföretag växlar mellan roller som lagstiftare, myndighetsutövare och företagsledare.

Samtidigt har företagen utvecklat egna forskningsinstitut som gynnar deras produkter och förslag. Avsaknad av försörjningsmöjligheter, klimatförändringar och brist på grundläggande sociala och ekonomiska rättigheter har lett fram till en omfattande migration till regionens storstäder. Detta i sin tur ger upphov till ett ökat behov av samarbete mellan rurala och urbana folkrörelser.

Försämrat läge för miljö- och människorättsförsvare

De som försvarar rätten till land och naturresurser utsätts för allt hårdare repressalier och de latinamerikanska staterna vidtar sällan tillräckliga åtgärder för att garantera människors säkerhet. Kvinnor och urfolksgrupper som ofta är direkt beroende av naturen för sin överlevnad står i hög utsträckning i frontlinjen för kampen och utgör också dem som drabbas hårdast av externa påtryckningar.

Patriarkat, marginalisering och förtryck

Attityder om, och institutionalisering av, skillnader mellan könen och patriarkala strukturer leder till destruktiva maskulinitetsnormer som i sin tur normaliserar att flickor och kvinnor utsätts för våld och förtryck både i hemmet och i det offentliga rummet. Samtidigt saknas ett intersektionellt perspektiv för att förstå hur diskriminerande maktordningar påverkar olika och kan samspela, samt att människor kan tillhöra flera målgrupper samtidigt. I dagens samhälle har förtryckta grupper ett reducerat handlings- och livsutrymme som begränsar kontrollen över sina liv och möjligheter till att påverka samhällsutvecklingen.

Civilsamhällets minskade utrymme

I Sverige och Europa växer högernationalistiska och odemokratiska rörelser sig starkare samtidigt som budgetar för utvecklingssamarbete bantas ner för att i stället kopplas till svenska företagsexpansion i utlandet/näringslivet. Civilsamhällesaktörer får minskat handlingsutrymme och det folkliga demokratiska engagemanget dalar. Beslutet att skära ned budgeten för bistånd flyttar fokus från att långsiktigt arbeta med rättigheter, fattigdomsbekämpning, jämställdhet och miljö- och klimat till att svenska företag och bolags handelsmöjligheter länkas samman med bistånd vilket innebär att det fokuserar på välgörenhet, vilket är en kortsiktig lösning som varken tacklar strukturella problem eller lyfter lokala perspektiv. Detta är inte i linje med Latinamerikagruppernas prioriteringar och utgör stora hinder för vårt utvecklingsarbete.

Vårt uppdrag

Vårt uppdrag är att:

1. Öka marginaliserade gruppers politiska inflytande i Latinamerika.
2. Påverka svenska aktörers agerande och investeringar i Latinamerika så att de i mindre utsträckning driver på till en negativ social, miljö- och klimatmässig utveckling i regionen, samt att dessa aktörer efterlever internationella konventioner, mänskliga rättigheter, internationella klimatåtaganden och svensk nationell lag.
3. Uppmärksamma och informera om orättvisor, övergrepp på miljö- och människorättsförsvare, människorättsaktivister och andra marginaliserade grupper i Latinamerika.

4. Bidra till att stärka den internationella solidariteten, det globala miljö-, klimat-, och omställningsarbetet i Sverige samt stärka våra samarbetsorganisationers internationella nätverkande.

5. Utgöra en systemkritisk röst och synliggöra alternativa socioekonomiska system där mänskliga rättigheter får gå före vinstintressen.

Vilka vi arbetar med

Medlemmar och givare

Latinamerikagrupperna är en medlemsbaserad förening. Medlemmarna, tillsammans med våra givare, utgör därför hjärtat i vår organisation. Våra medlemmar och givare består av privatpersoner och föreningar och den åldersmässiga och geografiska spridningen är stor. Genom politiska demokratiska beslut utvecklar medlemmarna föreningens verksamheter och många är också med och förkroppsligar arbetet ute i samhällena genom att anordna och genomföra erfarenhetsutbyten, insamlingar, föreläsningar, demonstrationer mm. Ett framgångsrikt verktyg för organisering av medlemmar är Latinamerikagruppernas lokal- och temagrupper som ofta arbetar tematiskt mot ett specifikt geografiskt område eller en kärnfråga. Medlemsavgiften är avgörande för att finansiera föreningsaktiviteter och våra givare är en förutsättning för vårt utvecklingssamarbete.

Samarbetsorganisationer

I en global värld krävs samarbete för att nå en hållbar förändring. Därför samarbetar vi med folkrörelser i Latinamerika som delar vår vision, våra kärnvärden och arbetar mot gemensamma mål. Våra strategiska samarbetsorganisationer har representation på flera håll i både Central- och Sydamerika. Samarbetsorganisationerna består i första hand av organisationer som är väletablerade i sina lokalsamhällen och som har kapacitet att påverka opinionen och politiska beslut i länderna de verkar i. Vi stödjer även samarbete och erfarenhetsutbyte mellan urfolks-, småbrukar- och omställningsrörelser i Latinamerika och Sverige.

Nätverk och allianser

Samverkan i nätverk och allianser är viktigt för att stärka vårt och våra samarbetsorganisationers opinions- och påverkansarbete. Tillsammans med civilsamhällesorganisationer och andra aktörer kan vi både nå ut bredare samt sätta större press på beslutsfattare. Legitimiteten för de frågor vi lyfter stärks av att fler står bakom de politiska krav vi framför. Vår kapacitet och våra resurser är avgörande för vår samverkan med andra aktörer i Latinamerika, Sverige och internationellt.

Våra grundprinciper

Solidaritet

Latinamerikagrupperna agerar i solidaritet med människor vars rättigheter är strukturellt förtryckta, människor som på olika sätt lever i utanförskap och fattigdom. Solidaritet är för oss ett verktyg och drivkraft i vårt förändringsarbete som handlar om att tillsammans arbeta med andra mot vårt gemensamma mål om att sätta högre krav på makthavare. Solidaritet är avgörande för alla processer av social förändring baserad på ömsesidigt delade intressen och mänskliga värderingar. Att människors historia, kultur, livsåskådning och traditioner står i

centrum för politiken är en förutsättning för att skapa en rättvis och socialt hållbar värld. Engagemanget, aktivismen och delade kunskaper och erfarenheter hos Latinamerikagruppernas medlemmar och samarbetspartners är en grundpelare i vårt arbete inom global solidaritet.

Jämlikhet

Jämlikhet innebär att alla har möjlighet att påverka sitt liv och framtid. I ett jämlikt samhälle behandlas vi inte olika utifrån klass, etnicitet, kön, religion eller ålder. Ett intersektionellt perspektiv är i förlängningen centralt för detta. Vidare agerar Latinamerikagrupperna utifrån solidariska grunder för att öka folkligt inflytande, minska socioekonomiska klyftor och därigenom uppnå ett jämlikt samhälle.

Hållbarhet

Vår syn på hållbarhet inbegriper både sociala och miljömässiga aspekter. Detta innebär dels att människan och naturen samexisterar men också att naturens resurser är rättvist fördelade. Dagens samhälle ser dock inte ut så. Det samtida hegemoniska kapitalistiska och neoliberala systemet leder till att naturen överutnyttjas och att människor exploateras. Det är socialt och miljömässigt ohållbart. Vi motsätter oss rådande politiska och ekonomiska system som vidmakthåller den ohållbara utveckling vi ser i världen. Latinamerikagrupperna strävar i stället efter ett genomsyrande hållbarhetstänk, och arbetar aktivt med att skapa opinion för, utbilda och diskutera det tvingande behovet av alternativa system som tar hänsyn till hållbarhet.

Systemkritik

Latinamerikagrupperna är emot den rådande kapitalistiska utvecklingsmodellen som fokuserar på ekonomisk tillväxt som medel för global utveckling. Modellen leder till ohållbar exploatering av naturens resurser och slår hårdast mot grupper av människor som redan lever i social och ekonomisk utsatthet. Det är en modell som upprätthåller rasistiska, diskriminerande och koloniala normer som leder till förtryck och lidande. För att uppnå verklig förändring måste grunderna till dagens ojämlikhet analyseras utifrån ett intersektionellt perspektiv, på så sätt kan vi synliggöra olika förtryck och hur de samverkar. Vi arbetar därför med att röra oss mot ett samhälle som baseras på solidaritet, jämlikhet och hållbarhet i stället för vinstintressen.

Metoder

Rättighetsbaserat tillvägagångssätt

Latinamerikagrupperna arbetar utifrån ett rättighetsbaserat tillvägagångssätt och utmanar maktstrukturer, diskriminerande normer och en ohållbar resursfördelning. Det innebär att vi stöttar organiseringen av människor som själva är direkt påverkade av strukturella orättvisor, och som drar mest nytta av förändring. Vi tror att de som upplever förtrycken själva vet bäst hur det ska motverkas. Vårt stöd går därför enbart till projekt eller verksamheter vilka är formulerade av de som själva berörs av insatsen, det vill säga rättighetsbärarna.

Organisering och engagemang

En förutsättning för förändring är att människor går samman och organiserar sig. Förändring kommer inte att ske av sig självt. Vi arbetar därför med att stärka den interna organiseringen, demokratin och att utveckla strategier både inom Latinamerikagrupperna i Sverige och genom stöd till våra samarbetsorganisationers arbete. Genom demokratisk organisering med

gräsrotterna som utgångspunkt kan samverka mellan människor bli en drivande kraft för att skapa förändring. Vi stödjer olika typer av mobilisering och engagemang.

Kunskap och kapacitet som politisk aktör

Vi tror att kunskap är nyckeln till att kunna stå upp för sina rättigheter, bilda opinion och kräva förändring. Vi arbetar därför med folkbildning och ledarskap både i Sverige genom workshops och andra utbildande aktiviteter, samt via stöd till våra samarbetsorganisationers utbildningsinsatser i Latinamerika. Utbyte av kunskap är en vital komponent för ett givande utvecklingssamarbete. Våra samarbetsorganisationer förfogar över ovärderlig kunskap, och genom att erbjuda plattformar för kontinuerligt informationsutbyte skapas förutsättningar för att bilda opinion och föra en dialog för reell förändring. Vi satsar särskilt på unga och kvinnor.

Opinion och påverkan

För att kunna förändra attityder, lagar och strukturer krävs arbete med att påverka beslutsfattare och skapa opinion i våra frågor. Detta arbete bedrivs både av Latinamerikagrupperna, gentemot svenska beslutsfattare, och genom stöd till våra samarbetsorganisationers opinions- och påverkansarbete i Latinamerika. Med folkbildning, opinionsbildning, påverkansarbete och samverkan skapar vi förutsättningar för förändring.

Strategisk inriktning

Sociala rörelser och folkrörelser spelar en vital roll för att driva på den systemförändring som måste ske för att människor ska kunna påverka maktstrukturer och politiska beslutsprocesser. För att uppfylla föreningens övergripande mål att öka det folkliga inflytandet har vi format fyra tematiska målkategorier som är tätt sammanlänkade med våra grundprinciper: solidaritet, jämlikhet, hållbarhet och systemkritik. Dessa genomsyrar och vägleder den operationella verksamhetens alla segment. Nedan presenteras vår strategiska orientering.

Mål: Nya samarbeten i Latinamerika

- Vi har byggt ut vårt nätverk av samarbetsorganisationer och påbörjat nya samarbeten med mindre gräsrotsrörelser med fokus på urfolk, småbrukare, unga och kvinnors rättigheter.
- Vi använder oss av digitala medel för att stärka länkarna mellan svenskt och latinamerikanskt samarbete.
- Vi ökar samarbetsorganisationernas kapacitet att bedriva påverkansarbete genom tydlig kommunikation och att skapa utrymme för organisering och engagemang.

Mål: Utökat engagemang och påverkan i Sverige

- Vi har hittat nya former för värvning och därmed utökat vårt medlemsantal, vilket bidrar till starkare opinion och inflytande.
- Vi är en folkbildnings- och politisk aktör i Sverige som ökar kunskapen om våra fokusområden hos egna medlemmar, studenter och en intresserad allmänhet genom utbildningar, workshops och events (om rätten till mat och mark samt urfolks rättigheter utifrån ett genus- och postkolonialt perspektiv), och som i förlängningen drar uppmärksamhet till den latinamerikanska kontexten.

- Vi utför påverkansarbete med fokus på att ställa svenska makthavare till svars och arbetar för att minska Sveriges negativa påverkan på Latinamerika genom allmän informationsspridning och gemensam aktivism i olika nätverk.
- Latinamerikagrupperna är mer kända inom Sverige då vår kapacitet att nå ut, både online och med fysiska aktiviteter, har ökat.
- Vår ideella bas av aktivister och aktiva medlemmar har växt.
- Verksamheten agerar som en expertgrupp där intresserad allmänhet, media och makthavare kan komma för att hämta information om Latinamerikagruppernas fokusområden. Detta med speciellt fokus på att lyfta lokala perspektiv genom att förmedla information från latinamerikanska folkrörelser.

Mål: Utökade nätverk

- Vi växer i antal nätverkskontakter och samarbeten i Sverige och på ett globalt plan.
- Vi skapar och utvecklar nätverk och samarbeten med solidaritetsrörelser och urfolksorganisationer i Sverige och internationellt som delar våra värderingar och jobbar med våra frågor.

Mål: Stärkt föreningsutveckling

- Vi fortsätter att utveckla och finslipa system som främjar en ökad intern transparens gällande uppföljning och utvärdering av vår verksamhet samt en stärkt organisationsdemokrati genom att strukturera, synliggöra och systematiskt kvalitetssäkra och utveckla besluts-, deltagande- och interna kommunikationssystem.
- Fortsatt arbete med rigorös riskanalys såväl inom föreningen som i den verksamhet som stöds i Latinamerika.
- Tillvaratagande av medlemsengagemang och stärkande av deras kapacitet som politiska aktörer för att stärka föreningens opinions- och påverkansarbete.
- Vår finansiering har ökat och diversifieringen av våra finansiella inkomster har ökat, vilket gör att föreningen ej är beroende av ett fåtal givare.